

ပျောက်ဆုံးရာမှ ပြန်လည်တွေ့ရှိခြင်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တုန့်ပြန်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများက ရေနံနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှုကို မြှင့်တင်ပေး

အပူပိုင်းဒေသတွင် နေထိုင်သည့် အသက် (၃၂) ရှိပြီဖြစ်သော ဒေါ်ဝင်းမေသည် မိသားစုပိုင် ယာလုပ်ငန်းများကို လွန်ခဲ့သည့် (၅) နှစ်ကတည်းက ဦးစီးလုပ်ဆောင်နေပါသည်။ မြင်းခြံမြို့နယ် ကျောက်ကန်ကျေးရွာမှာနေသော သူတို့ မိသားစုသည် သမရိုးကျရိုးရာစနစ်ဖြင့် မြေပဲ တစ်သီးတည်းသာ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

နိုင်ငံ၏ အရေးကြီး ဆီထွက်သီးနှံ နှင့် စားသုံးသီးနှံသော ပဲမျိုးနွယ်ပင်ဖြစ်သည့် မြေပဲကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဟတ်တာ (၇) သိန်းခန့်စိုက်ပျိုးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထောင်ပေါင်းများစွာသော တောင်သူငယ်များသည် မိမိအိမ်အတွက် စားသုံးရန် နှင့် ရောင်းချရန် မြေပဲကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

ဒေါ်ဝင်းမေ တစ်ယောက်တည်းသာ အမျိုးသမီးတောင်သူမဟုတ်ပါ။ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) ၏ ခန့်မှန်းချက်အရ အာရှဒေသ၏ စားနပ်ရိက္ခာတစ်ဝက်ခန့်ကို အမျိုးသမီးများက စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

“ကျွန်မအနေနဲ့ တောင်သူလုပ်ငန်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီး ဝင်ငွေတိုးအောင် ဘယ်လိုလုပ် ရမယ်မှန်းမသိတော့လို့ ဒီလုပ်ငန်းကို စိတ်ကုန်ပြီး စွန့်လွှတ်မလားလို့တောင် တွေးခဲ့မိတယ်။”

ဒေါ်ဝင်းမေအတွက် စိတ်ခေါ်မှုမှာ အပူပိုင်းဇုန်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရာသီဥတုအဆိုးဆုံးဖြစ်ပြီး သဘာဝသယံဇာတရှားပါးသည့် ဒေသဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အပူပိုင်းဇုန်သည် (၅၄,၃၉၀) စတုရန်းကီလိုမီတာရှိပြီး နိုင်ငံကုန်းမြေဧရိယာ၏ (၁၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရှိပါသည်။ လူဦးရေမှာ (၁၈) သန်းရှိပြီး နိုင်ငံလူဦးရေစုစုပေါင်း၏ (၃၄) ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံ၏ တတိယမြောက် လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးဒေသဖြစ်ပါသည်။

အပူပိုင်းဇုန်တစ်ခွင်တွင် ရေရှားပါးပြီး သစ်တောသစ်ပင်နည်းပါးသည်။ မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုကြောင့် မြေသားများမှ မြေဆီလွှာညံ့ဖျင်းပါသည်။

ယာလုပ်ငန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပူချိန်မြင့်တက်လာမှုကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းက မိုးခေါင်ခြင်း နှင့် ရေရှားပါးမှုဒဏ်ကို ပိုမိုတိုးမြှင့်ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

အပူပိုင်းဇုန်သည် မိုးရေချိန် (၅၀၈) မီလီမီတာ မှ (၁၀၁၆) မီလီမီတာခန့်သာရရှိပြီး မိုးရွာသွန်းမှုအခြေအနေမှာ ကွာခြားချက်များပြီး ကွက်ကျားမိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပါသည်။ သဲဆန်ပြီး မြေဩဇာနဲ့သော မြေပွများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့မြေသားသည် ဒေသ၏ပုံမှန်မဟုတ်သော မိုးရွားသွန်းမှု၊ ပြင်းထန်သောလေတိုက်ခတ်မှု နှင့် မြင့်မားသော အပူချိန်တို့ကြောင့် မြေတိုက်စားမှုဒဏ်ကို ဆိုးရွားစွာ တွေ့ကြုံနေရသည်။

သိသာသော အပူချိန်မြင့်မားမှု၊ မိုးရေချိန်ကွာဟချက်များမှုတို့ကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်မှု နှင့် ဆိုးရွားသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်ယိုယွင်းမှု အခြေအနေများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

အထက်အပါအခြေအနေများကို တုံ့ပြန်နိုင်စေရန် လိုက်လျောညီထွေရန်ပုံငွေ (Adaption Fund)၏ ဘဏ္ဍာငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဖြင့် ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် နှင့် သယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနတို့သည် ပူးပေါင်းကာ အပူပိုင်းဇုန်တွင် နေထိုင်သော ဒေသခံပြည်သူ များအား ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးသက်ရောက်မှု နှင့် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရေး အတွက် ကူညီပေးလျက်ရှိပါသည်။ စီမံကိန်းအမည်မှာ "မြန်မာနိုင်ငံအပူပိုင်းဇုန်တွင် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ရေအရင်းအမြစ် နှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုတို့အပေါ်ထိခိုက်နိုင်ခြေများအား ဖြေရှင်းရေးစီမံကိန်း" ဖြစ်ပြီး ပြည်သူ့အခြေပြုသဘာဝသယံဇာတများအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကိုတုန့်ပြန်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများက ဒေသခံတောင်သူများ၏ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်လွယ်မှုများအား လျော့ကျစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပိုမိုရရှိသောရေ + ပြုပြင်ထားသောမြေ = မြေဩဇာ ကောင်းသောမြေ

စီမံကိန်းမှ သစ်တောသစ်ပင်ထိန်းသိမ်းစိုက်ပျိုးခြင်း (၈၀၆၂) ဧက ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ရေရရှိရေးအတွက် ရေတင်စက်အစုံ (၇၀) ၊ အဝီစိတွင်းနက် (၁၂) တွင်း နှင့် အဝီစိတွင်းတိမ် (၂၀) တူးဖော်ပေးခြင်း၊ အများသုံးမိုးရေစုကန် (၅၆) ခု အပါအဝင် ရေရရှိရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံအင်အားများ ကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

ထို့အပြင် ကျေးရွာမြေသားရေကန် (၁၃၆) ကန်အား ပြုပြင်တူးဖော်ပေးခြင်း၊ ရေမြေထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ နည်းစနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းများ သရုပ်ပြဆောင်ရွက်ရာ (၁၆၀၀) ဧကကျော် တွင် ဆောင်ရွက်အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။

ခြောက်သွေ့ကာလတွင် ရေရရှိရေးကို တိုးပွားစေခြင်းဆိုသည်မှ တောင်သူများအနေဖြင့် ယခင်က ချန်လှပ်ထားသော နေရာများတွင် ယခုအခါ ယာလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

“ယခုတော့ ကျွန်မ ဝမ်းသာရပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ မြေတစ်နေရာတည်းမှာပဲ သီးနှံနှစ်မျိုးပိုမိုရရှိလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သီးနှံတစ်မျိုးကရှုံးလျှင်တောင် ကျန်တဲ့ သီးနှံနှစ်မျိုးက ရနေဦးမှာပါ။” လို့ ပြီးခဲ့တဲ့ရာသီက ရတဲ့ မြေပဲဆံတွေကို ဂုဏ်ယူစွာပြရင်း ဒေါ်ဝင်းမေက ပြောပါသည်။

သူမ ရိတ်သိမ်းပြီးတဲ့ သီးနှံအများစုကို ရောင်းပြီးသည့်အပြင် အရည်အသွေးမြင့်မားသော မျိုးစေ့များကို ကျေးရွာထဲက အခြားတောင်သူများထံ နောင်နှစ်စိုက်ပျိုးရန်မျိုးစေ့အဖြစ် လှောင်ထားဖို့ ရောင်းချနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်များကို လျော့ချခြင်း

သဘာဝသယံဇာတဧရိယာများ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ပြည်သူများ စုပေါင်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း နှင့် ချို့တဲ့သူများအား အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနှင့် အခြားအကျိုးခံစားခွင့်များ ပိုမိုရရှိစေခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။

မြေယာမဲ့ နှင့် မြေအနည်းငယ်သာပိုင်သော အိမ်ထောင်စုများသည် ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသော သီးနှံမျိုးများ၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ယာလုပ်ကိုင်နည်းစနစ်များ၊ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသော တိရစ္ဆာန်များပံ့ပိုးခြင်း နှင့် မွေးမြူရေး စနစ်များစသည့် စီမံကိန်းမှ ထောက်ပံ့ပေးမှုဖြင့် ဝင်ငွေများ သိသာစွာတိုးပွားခဲ့ပါသည်။

စုစုပေါင်းအနေဖြင့် အိမ်ထောင်စု (၃၁၀၈၅) ခန့်သည် ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော စိုက်ပျိုးရေး အလေ့အကျင့်ဆိုင်ရာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများမှ လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၆၇၄၇) ခန့်သည် ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော မွေးမြူရေး အလေ့အကျင့်ဆိုင်ရာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများမှ လည်းကောင်း အကျိုးကျေးဇူး ရရှိခံစားရပါသည်။

ရာသီဥတု နှင့် တောင်သူ

တောင်သူများအနေဖြင့် ပြောင်းလဲနေသောရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိအောင် နေထိုင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ဘေးအန္တရာယ်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို အလေးထားကာ ရာသီဥတုဘေးအန္တရာယ်သတင်းအချက်အလက်များကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရေးကို စီမံကိန်းမှ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တုန့်ပြန်ခြင်းဆိုင်ရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် တုန့်ပြန်ခြင်းနှင့် ရာသီဥတုကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်းနှင့် အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များကို ကြိုတင် သတိပေးခြင်းတို့ကို ခေတ်မီနည်းစနစ်များ အသုံးပြုပြီး ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ထုတ်လွှင့်နိုင်စေရေးအတွက် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်ပံ့ပိုးပေးခြင်း ကြောင့် အပူပိုင်းဇုန်မှ တောင်သူများသည် အချိန်နှင့် တပြေးညီ ပိုမိုအရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ရာသီဥတု ခန့်မှန်းထုတ်လွှင့်ချက်များကို ယခုအခါ ရရှိနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

“ပြီးခဲ့တဲ့ အပတ်က ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ အချိန်အခါ မဟုတ်တဲ့ မိုးရာသွန်းမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့် မိုဘိုင်းဖုန်းထဲက ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်ကို ထုတ်ပေးတဲ့ အပလီကေးကနေ ကြိုတင်သိရတဲ့အတွက် ရွာထဲက တောင်သူတွေကို အသံချဲ့စက်ကနေ နိုးဆော်အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က တောင်သူတွေက မြေပဲတွေ သိမ်းနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်တော့ သူတို့ သီးနှံတွေ မဆုံးရှုံးရအောင် လုပ်ဆောင်စရာရှိတာတွေကို အချိန်မီလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်” လို့ ညောင်ဦးမြို့နယ်၊ ရွှေကပြူကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးလှတိုးက ပြောပါသည်။

ပိုမိုတောက်ပတဲ့ အနာဂတ်

အထက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို အသုံးပြုကာ စီမံကိန်းမှ အပူပိုင်းဇုန်တွင် မိုးခေါင်ခြင်း နှင့် မိုးရွာသွန်းမှုအပြောင်းအလဲများခြင်း၏ ရိုက်ခတ်မှုဒဏ်ကို ခံစားနေကြရသည့် တောင်သူများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအား လျော့ချပေးခြင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ရိုက်ခတ်မှုများအား တုန့်ပြန်နိုင်ရန် အတွက် တောင်သူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့ပါသည်။

နည်းပညာမျှဝေခြင်းနှင့် အောင်မြင်သောလုပ်ငန်းများအား အတုယူလုပ်ဆောင်ရန် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများသည် အနီးအနားမြို့နယ်များအားလည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။

စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရာ နေရာများမှ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော စိုက်ပျိုးရေးအလေ့အကျင့်များ၊ ရေနှင့် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းနည်းစနစ်များအား လာရောက်လေ့လာသင်ယူရရှိခြင်းဖြင့် အနီးအနားမှ တောင်သူများသည်လည်း အကျိုးရှိခဲ့ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အောင်မြင်မှုများသည် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအား ဈေးကွက်နှင့် စိုက်ပျိုးလုပ်ဆောင်မှု အဆင့်ဆင့်အကြား ကွာဟချက်ကို လျော့နည်းစေနိုင်သော အနာဂတ် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် အကောင်အကျဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအား ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စီမံကိန်းအသစ်မှ လုပ်ငန်းငယ်များအား စိုက်ပျိုးရေးတန်းဖိုးအဆင့်ဆင့်နှင့် ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ကို

ပေါင်းစပ်ရေး၊ ချေးငွေရရှိစေရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအား ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက် စေရေးတို့ကို အထောက်အကူပြုဖြစ်စေပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကိုတုံ့ပြန်သည့်လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရေးကို မြှင့်တင် ပေးနိုင်တဲ့ အားထုတ်မှုများသည် အမျိုးသားအဆင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ လျော့ချရေး ဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပါရီညီလာခံမှာ ကတိကဝတ်ပြုထားမှုကို ပြည့်မီအောင် တစ်ဘက်တစ်လမ်းမှ ကူညီပေးပါသည်။

ယခုဆောင်ရွက်မှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များကို ရရှိ စေပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဤစီမံကိန်းသည် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် (၁) ဖြစ်သော ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပျောက်ရေး၊ ပန်းတိုင် (၂) ဖြစ်သော ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု မရှိရေး၊ ပန်းတိုင် (၃) ဖြစ်သော ကောင်းမွန်သောကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုရရှိရေး၊ ပန်းတိုင် (၆) ဖြစ်သော မြေပြင်ပေါ်ရှိသက်ရှိများထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး စသည်တို့ကို တိုးတက်ရရှိစေနိုင်ရန် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပါသည်။

စီမံကိန်းအကြောင်းအရာများကို ပိုမိုသိရှိလိုပါက [ဤနေရာတွင်](#) ဝင်ရောက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုသိရှိလိုပါက [ဤနေရာတွင်](#) ဝင်ရောက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။